

R008X		ARAXA VE ÖREN										TOPLAM PUAN:		87	
GENEL SIRALAMA (101)		Doğal ve Manzaralı Yerler (24)					Kültürel ve Tarihsel Değerler (41)					Rekreasyon Faaliyetleri (9)		Etkinlik ve Festivaller (28)	
79							30								
TURİZM TEMASI											ÇEKİM GÜCÜ	DOĞRUDAN ÇEKİM			
Deniz Turizmi	Ekoturizm	Etkinlik Turizmi	Gastronomi Turizmi	Kent Turizmi	Tarihsel ve Arkeolojik Kültür Turizmi	Kültürel Miras Turizmi	Likya Yolu Turizmi	Sağlık Turizmi	Spor Turizmi	Su altı ve dalgıç turizmi		TAMAMLAYICI ÇEKİM			
												X			
											SWOT SONRASI DEĞERLENDİRME	KORUNMASI GEREKEN			
												GELİŞTİRİLMESİ GEREKEN			
												ÖNCELİĞİ OLMAYAN			
													GEREKSİZ		
															
1	Adı (Tarihsel süreci içinde bilinen ve kullanılan adları)					ARAXA VE ÖREN									
2	Tanımı - Niteliği (Ne tür bir etkinlik alanı olduğunu vurgulayan tanım)					Doğal – manzaralı yer									
						Rekreasyon faaliyeti									
						Kültürel ve tarihsel değer					X				
						Özel etkinlik ve festival									
						Konaklama									
						Kongre / toplantı olanağı									
						Yiyecek içecek hizmeti									
						Alışveriş									
						Çeşitli hizmetler									
						Ulaştırma ve altyapı									
						İş gücü									

3	Mevkii (Mevkii, adresi + Google map üzerinde gösterilebilir)	 <p>Seydikemer ilçesinde Ören Mahallesindedir.</p>
4	Öyküsü (Neden çekim yarattığını açıklayan kısa öyküsü)	<p>Ören Mahallesi, Fethiye'ye 40 km. uzaklıktadır. Mahalle tamamen Araksa antik kentinin üzerine kurulmuş olup, günümüzde eskiye ait izler bölük pörçük seçilmektedir. Fethiye'den Ören'e gitmek için iki alternatif düşünülebilir. Bunlardan birisi kiralık bir araçla yapılacak bir yolculuk, diğeri ise, kamyon safari yapan seyahat acentelerin gününbirlik tur programlarına katılmaktır. Tlos gezisinde Yakapark'taki yemek molası gibi, Ören'de de bir balık restoranında alabalıklı bir menü ile yemek molası verebilirsiniz. Eğer özel bir araçla Araksa gezisini gerçekleştirmek isterseniz, Yeşil Üzümlü ve Kadianda'yı gezdikten sonra Üzümlü - Kadianda yolundan devam ederek Ören'e gelebilirsiniz.</p> <p>Yakın zamana kadar Fethiye'nin şehir suyu şebekesi, Tlos yakınlarındaki Kız Gölü kaynağından besleniyordu. İsmi her ne kadar "Kız Gölü" olsa da bu kaynağın çevresinde göle benzeyen herhangi bir oluşum yoktur. Son yıllarda Fethiye'nin nüfusu artıp, özellikle turizm sezonunda turistlerin de gelmesiyle daha doyurucu bir su kaynağına gereksinim duyuldu ve bunun için Ören Çayağzı kaynağı devreye alındı. Bugün Fethiye'de evlerimizin musluklarından akan su Ören'den gelmektedir.</p> <p>Araksa, Ören köyü yakınında Lykia, Phrygia ve Pisidia sınırları arasında kalmış antik bir kenttir.</p> <p>Araksa ismi Luwi ve Karia dillerinde "sunağı olan mabet" anlamındadır. Lykçe yazıtlarda bu kentin ismi Araththi olarak geçer. Plinius eski Likya birliğinden bahsederken bu birliğe dâhil olan 36 kasaba ve kentlerin içinde Araksa'nın da olduğunu yazar. Kentin ne zaman kurulduğu bilinmediği gibi antik tarihlerde de belirgin bir bilgi verecek nota rastlanmamıştır. Yalnızca M.Ö. 2000'lerde komşusu Boubon ve Kibyra kentleri ile savaşmıştır.</p> <p>Kentten günümüze ulaşan belirgin bir kalıntı bulunmamaktadır. Yalnızca Ören köyünün yanındaki tepenin yamaçlarında üst üste konulmuş kayalardan yapılmış bir kalenin izleri görülmektedir. Bunun yanı sıra birkaç kaya mezarı ile Lykia tipi lahitler çevrede dikkati çekmektedir.</p> <p>Antik çağın mitolojisine göre, Zeus'tan hamile kalıp, Tanrıça Hera'nın gazabına uğrayarak Delos Adası'ndan kovulan ve sonuçta Xanthos Nehri'nin denize döküldüğü (Letoon) alandan</p>

FTSO TURİZM VARLIKLARI ENVANTERİ – TURİSTİK ÇEKİM MERKEZİ TANITIM FORMU

		<p>Anadolu'ya çıkan Tanrıça Leto'nun ikiz çocuklarını doğurduğu ve doğum sancıları anında toprağı kavradığı yerden çıkan kaynağın suyu bu sudur. Sidyma'da bulunan bir yazıta göre Araksa, bu mitolojik öyküde geçen Xanthos Nehrinin kaynağında kuruludur. Antik dönem yazarlarından Ptolemy ve Aleksander Polyhistor Araksa'dan söz ederler.</p> <p>Kemer Beldesi'ni geçip Ortaköy'e yaklaşıldığında, karayolunun doğu kesiminde yol kenarında Geç Antik Çağa ait bir köprü ayağı bulunmaktadır. Nehir, köprüyü batı ayağı dışında tamamıyla alıp götürmüştür.</p> <p>Araksa'ya yaklaşıldığında bu kez karayolunun doğusunda küçük bir tepenin güneye bakan yüzeylerinde bir grup kaya mezarı dikkati çeker. Bazıları <i>fasatsız</i> olarak kayaya oyulmuş veya ön yüzde <i>yamama</i> yöntemi uygulanmıştır. Ancak yamama bloklar tahrip olduğu için mezarlar, tamamen açık olarak bulunmaktadır. En doğudaki kaya mezarı basık <i>gotik</i> stildedir. Çoğunluğu Likya ev tipinde olan kaya mezarlarından biri üç cephesinin işlenmişliğiyle ön plana çıkar. Bu mezarın doğusundaki yan duvarında bir tabure üzerinde sol profilden oturan bir erkek figürü resmedilmiştir. Figürün ön kesiminde baş hizasına bir gönye ile çekiç motifi işlenmiştir. Kompozisyona bakarak mezar sahibinin taş ustası olabileceği şeklinde bir sonuca ulaşmak mümkündür. En batıdaki kaya mezarı stil ve dönem olarak diğerlerinden ayrılır. Kenarlarda sütun biçiminde <i>ante</i> çıkıntıları üzerine işlenmiş, <i>arsitrav</i> silmesi ve dış sırası ile alınlık, cepheden basit bir tapınağın ön cephesini yansıtır.</p> <p>Araksa, henüz arkeolojik anlamda bir yardım almamıştır. Antik dönem yazarlarından Ptolemy ve Aleksander Polyhist'in söz ettiği kentten günümüze ulaşan kalıntılar, köyün kuzeyindeki küçük tepeciğin zirvesine yakın alanında Helenistik Döneme ait çokgen kenarlı <i>bosajlı</i> bloklarla örülmüş sur duvarları ve kule kalıntısı ile sınırlıdır. Köyün içerisinde evlerin arasında 4 m.ye kadar ayakta duran ve tonozlu galerileri ile yörede Hamam olarak adlandırılan yapıyı tanımlamak zordur. Ayrıca Nehir kenarına yakın alanda birkaç lahit kapağı bulunmaktadır.</p> <p>Alacain'deki kaya mezarlarını gördükten sonra, Karanlıkıçi Kanyonunun son bölümünü görmeye de zaman ayrılabilir. Köyden Çayağzına ulaşımında kullanılan yolun çevresi neredeyse alabalık havuzları ile tıkanmıştır. Çayağzındaki su toplama merkezinin yanından geçilen patika ile, Saklıkent'in yoğunluğundan uzak ve daha sakin bir kanyon yürüyüşünü gerçekleştirmeniz mümkündür.</p>	
5	Ulaşım / yol durumu (Ulaşım - yol durumu verileri. Nasıl ulaşılabilir?)	Özel / kiralık araç	X
		Seyahat acentesi tur organizasyonu	X
		Toplu ulaşım araçları	X
		Yürüyüş - bisiklet	
		Diğer – Notlar: Seydikemer ilçe merkezinden Ören mahallesine giden dolmuşlar da kullanılabilir.	

FTSO TURİZM VARLIKLARI ENVANTERİ – TURİSTİK ÇEKİM MERKEZİ TANITIM FORMU

6	Altyapısı ve erişilebilirlik verileri	Yol	Elektrik	Su	İş gücü	İnternet	WC, Hijyen Olanakları	
		X	X	X		X		
Not:								
7	Sahip olduğu çevre değerleri ve özellikleri	Seydikemer ve Ören bölgesinde tarımsal alanı ve alabalık üretim çiftlikleri bulunuyor.						
8	Yakınındaki yeme içme tesisleri ve özellikleri	Alabalık üretim tesislerinde basit lokantalar hizmet vermektedir. Seydikemer ilçe merkezinde çeşitli yeme içme tesisleri bulunmaktadır.						
9	Yakınındaki konaklama tesisleri ve özellikleri	Seydikemer ilçe merkezinde turizm amaçlı ve kısa süreli kiralık konaklama üniteleri bulunmaktadır.						
10	Yakınındaki ilk yardım ve sağlık merkezlerinin erişim bilgileri	Seydikemer’de Aile Sağlığı Merkezi bulunmaktadır.						
11	Yakınındaki Spor ve eğlence tesisleri ve özellikleri	Yok						
12	Yakınındaki alışveriş olanakları ve özellikleri	Yok						
13	Yöre halkının bakışı, sahiplenışı ve koruma - geliştirme çabası	Yöre halkı ören yere duyarlı değildir.						
14	İlgi gösteren kesimler, ziyaretçi / tüketici sayısı ve profili	Kamyon safari turlarına katılan turistler. Kültür, tarih ve arkeoloji meraklıları.						
15	Ziyaret / kullanım / tüketim için en uygun sezon	Yıl boyunca ziyaret edilebilir.						
16	Kayda değer diğer özellikleri							
17	Farklılık derecesi (Turistler birçok seçeneğe sahip olduğunda, yeni ve farklı bir çevre sunan bir varış yeri seçerler. Farklılık, turistik ürünü "satmak için kullanılan" nihai özellik olabilir. Diğer benzer çekim merkezleriyle karşılaştırması için dört noktalı bir ölçek)	Ulusal veya uluslararası öneme sahip bir çekiciliği temsil eder					4	
		Pazardaki benzer az sayıdaki merkezlerden biri olan çekim					3	
		Piyasadaki ortalama çekiciliği temsil eder					2	X
		En çok çevresindeki topluluklardan gelen ziyaretçilere hizmet veren bir cazibe merkezini tanımlar.					1	
18	Kalite (Fiziksel görünüm, işletme prosedürleri, müşteri memnuniyeti ve bir turizm kaynağının diğer özelliklerini değerlendirmek için beş puanlık objektif bir genel değerlendirme.)	Üstün					5	
		İyi					4	
		Ortalama					3	X
		Şöyle böyle					2	
		Kalitesiz					1	
19	Çekim gücü – cazibe (önemli bir ekonomik getiri elde etmek için yeterli ziyaretçi çekebilir mi? Çekme gücü, çekim merkezini ziyaret etmek için belirli bir mesafeye seyahat edecek turist sayısı ile ölçülür. Dört puanlık bir ölçek.)	Cazibe, çok devletli, ulusal veya uluslararası bir pazardan çekilme potansiyeline sahiptir					4	
		Cazibe, bölgedeki büyük bir metropol alanından çekilme potansiyeline sahiptir					3	
		Cazibe, bölgedeki turistleri çekme potansiyeline sahiptir ancak bölgedeki belli başlı şehirlerden değil					2	X
		Cazibe, çoğunlukla yerel topluluktan ve bitişik alandan çekecektir.					1	
20	Turistik çekim gücünü oluşturan özellikleri – güçlü yönleri	<ul style="list-style-type: none"> Bir Likya kenti olarak tarihsel kaynaklarda yer alması ve bilinirliği, Yakın çevresinde henüz betonlaşma olmaması. Araxa, Ören alabalık çiftlikleri ve Karanlıkıçi kanyonunun birlikte ilginç bir etkinlik alanı oluşturması ve kültür turlarına uygunluğu,						

FTSO TURİZM VARLIKLARI ENVANTERİ – TURİSTİK ÇEKİM MERKEZİ TANITIM FORMU

21	Gelişmesini engelleyen Sorunlar ve yetersizlikleri – zayıf yönleri	• Antik kentte yağma ve talana karşı yeterli önlem alınmaması Yeterince tanıtımının yapılmaması.		
22	Gelişimi ve çekim özelliğini arttıran fırsatlar	• Bölge turizminde yeni etkinlik alanlarına ihtiyaç duyulması		
23	Gelişimi ve çekim özelliğini azaltan tehditler	• Kültür değerlerini yağmalayan talancılara karşı etkin koruma ve mücadele yapılamaması		
24	Seyahat güdüsü (motivasyonu) <i>(Turistlerin belirli bir kaynağı ziyaret etmelerinin beş nedeni ve çekim merkezi için ziyaretçilerin motivasyonu en iyi tanımlayan bir yanıt)</i>	Çevre, manzara	Estetik	X
		Aileyi ve arkadaşlarını ziyaret etmek, köklerini bulmak, arkadaşlık	Aidiyet	
		Kültürel nedenlerden, eğitim programlarından dolayı.	Bilgi	X
		Ziyaretçiler kaçış, kum ve güneş, gerginlik azaltma istiyor.	Dinlenme	
		Ego geliştirme, sosyal tanınma, statü ve prestij arayışı.	Statü	X
25	Ekolojik ve sürdürülebilir turizm açısından uygunluğu	Uygundur		
26	Genel değerlendirme	A - Hazır	B – Neredeyse Hazır	C – Potansiyel Hazır
				X
27	SONUÇ: <ul style="list-style-type: none"> • Araxa ve Ören, Fethiye ve Seydikemer bölgesi turizmi için düşük çekim gücüne sahip turizm çekim merkezlerinden biridir. • Kıymet takdiri belirleme anketleri sonucunda, Genel Sıralamada 101 çekim merkezi arasında 79. ve Kültürel ve tarihsel yerler dizininde 41 merkez arasında 30. sırada yer almasının nedeni çekim, farklılık ve kalite göstergelerinin diğer merkezlere oranla daha düşük değerde olmasıyla açıklanabilir. • Araxa ve Ören yurt içi ve dışından doğrudan turist getirebilecek güce sahip değildir. Ancak, bölgeye tatil amacıyla gelen turistlere sunulabilecek bir kültür turu ve etkinliğinin unsuru olabilir. • Yapılan Swot analizi sonrasında Araxa ve Ören geliştirilmesi gereken çekim merkezi olarak değerlendirilmiştir. • Aşağıda saptanan öneriler doğrultusunda yapılacak iyileştirme çalışmaları ile, Araxa ve Ören'in daha fazla turizm çekim gücü yaratacağı ve bölge ekonomisine katkısının daha fazla olacağı düşünülmektedir. ÖNERİLER: <ul style="list-style-type: none"> • Turizmde uzun vadede değerlendirilebilecek bir bölgedir. • Arkeolojik kazı ve araştırma çalışmaları yapılması ve ören yerde etkili koruma sağlanması gereklidir. • Araxa'da ziyaretçilerin yürüyüşlerini kolaylaştırmak için yönlendirici, bilgilendirici ve uyarıcı tabelalar konulmalıdır. Keza, ilçe merkezinden itibaren yol ayrımlarına yön tabelaları konulmalıdır. • Ören'deki alabalık çiftliklerinin turist gruplarının ziyaretlerine uygun koşullar oluşturmaları çekim gücünü arttırabilir. • Keza, alabalık restoranlarının yerel gastronomi ürünleri ile desteklenmesi halinde bölge küçük çaplı da olsa, gastronomi turu için uygun özelliklere sahip olabilir. • Araxa ve Ören, Karanlıkıçi Kanyonu ile birlikte değerlendirilerek özel bir kültür – gastronomi ve yürüyüş turu alanı olarak bölge ekonomisine katkı sağlayabilir.			